

Heti összefoglaló

(2009. február 23. - március 1.)

Hazai folyamatok

Nemzetközi folyamatok

Részletes tájékoztatás a fontosabb eseményekről

- a.) A március 1-i informális EU-csúcs és a tavaszi csúcstalálkozó kérdőjelei*
- b.) Huszonöt milliárd eurós mentőöv a régió bankjainak*
- c.) Enyhítene a Bizottság a mikrovállalkozások terhein*
- d.) Stockholm még idén megállapodna az új bankfelügyeletről*
- e.) Garanciavállalási szubvenciókra bólintott rá Brüsszel*

Hazai folyamatok

A **foglalkoztatottak** száma 2008 november és 2009 január átlagában 3 838,4 ezer fő volt, ami 42 ezerrel kevesebb, mint egy hónappal korábban. Januárban folytatódott a foglalkoztatás csökkenése. Az elmúlt három hónapban 35 ezer fővel dolgoztak kevesebben, mint egy évvel ezelőtt. A munkanélküliek száma 350,8 ezer fő, a munkanélküliségi ráta pedig, 8,4 százalék, ami 0,4 százalékpontos növekedést jelent 1 hónap alatt. A foglalkoztatás csökkenésével párhuzamosan az inaktívak és az állást keresők száma is nőtt. Az inaktívak számának emelkedése részben természetes folyamat, mivel az évnek ebben a szakaszában a csak idejjelleggel dolgozó agrár és építőipari munkások ideiglenesen kikerülnek a munkaerőpiacról. Másrészt – a januártól szigorodó nyugdíjazási szabályok miatt – lehetséges, hogy az állásukat elvesztő idősebb alkalmazottak év végén igyekeztek a nyugdíjrendszerbe menekülni a tartós munkanélküliség elől. A 2007. utolsó hónapjaiban a közsférában végrehajtott leépítések bázishatása fokozatosan megszűnik, így a foglalkoztatás jelenleg már az egy évvel korábban is alacsony értékhez képest esik vissza. Mivel az idén nem voltak a tavalyihoz hasonló létszámleépítések a közsférában, így a foglalkoztatás szűkülése a versenyszféra romló teljesítményére vezethető vissza, ezáltal feltételezhető, hogy most már a gazdasági válság miatti létszámcsökkenés olvasható ki a statisztikákból. Az ÁFSZ szerint a nyilvántartott álláskeresők száma januárban 509 ezer fő, ami a gazdaságilag aktív népesség 11,6 százaléka. Az álláskeresők száma egy hónap alatt 31,7 ezer fővel nőtt, és összességében 41 ezerrel többen kerestek munkát, mint egy évvel korábban.

A negatív várakozásokkal szemben 2008-ban az előző évhez viszonyítva összességében 3 százalékkal csökkent a magyar **beruházások** volumene a KSH

tájékoztatása szerint. A két szélső értéket a mezőgazdasági és bányászati beruházások jelentették, az előbbi több mint 24 százalékkal emelkedett, míg a legjelentősebb visszaesésként a bányászati beruházások közel a felére csökkentek. A nemzetgazdasági szinten nagyobb súlyt képviselő ágazatok közül 6 százalékkal csökkentek a szállítási, raktározási, postai és távközlési, közel 4 százalékkal a feldolgozóipari és 1,5 százalékkal az ingatlanügyekhez kapcsolható beruházások. Az utóbbi tartalmazza a lakásberuházásokra vonatkozó adatokat is. A 2008. IV. negyedévi beruházás-csökkenés az előző év azonos időszakához képest 3,2 százalékos volt.

2008-ban – hasonlóan a megelőző évihez – 36 ezer lakás kapott **használatbavételi engedélyt**, és közel 44 ezer új lakásra adtak ki építési engedélyt, 1 százalékkal kevesebbre, mint 2007-ben. Emelkedett a nagyobb lakások aránya, az új lakások átlagos alapterülete 90 m², három év óta a legnagyobb. A kiadott új építési engedélyek alapján a lakóépületek beépítésre szánt területe az előző évhez képest nem változott, több mint 4 millió m², míg a nem lakóépületekben tervezett több mint 4,5 millió m² beépítése 41 százalékos növekedést jelent.

A tavalyi évben a **szállított áruk tömege** (344 millió tonna) 4 százalékkal haladta meg a bázisidőszakot, ezen belül is belföldi viszonylatban a szállított áruk tömege 6 százalékkal nőtt, az áruszállítás árutonna-kilométerben mért teljesítménye 1 százalékkal csökkent. A nemzetközi áruszállításban a szállított árutömeg és az árutonna-kilométerben mért teljesítmény egyaránt 1 százalékkal volt alacsonyabb, mint 2007-ben. Ez azt jelenti, hogy belföldre több, külföldre kevesebb tömegű árut szállítottak, de mindkét viszonylatban rövidebb távolságra. 2008 folyamán az első alkalommal forgalomba helyezett személygépkocsik száma 177 ezer volt, 10 százalékkal kevesebb, mint 2007-ben.

2008-ban 39,6 millió **külföldi látogató** érkezett hazánkba, lényegében ugyanannyi, mint az előző évben. A külföldiek magyarországi fogyasztása 1087 milliárd forint volt, 17 százalékkal több, mint egy évvel korábban. A magyar lakosság eközben 17,4 millió alkalommal utazott külföldre (ez 1 százalékkal több, mint a 2007. évben), és 725 milliárd forintnak megfelelő összeget költött el. Az utasforgalmi szolgáltatások egyenlege 363 milliárd forint volt, ami 3 százalékkal több az egy évvel korábbinál.

Hétfőn a Magyar Nemzeti Bank Monetáris Tanácsa a piaci konszenzusnak megfelelően változatlanul 9,5 százalékon hagyta az **irányadó kamatrátát**. A jegybanki stáb legfrissebb inflációs jelentése alapján a gazdasági visszaesés a korábban vártnál nagyobb, 3,5 százalékos, a fogyasztói árak emelkedése pedig 3,7 százalékos lesz 2009-ben. Bár az infláció a cél felett alakul majd, ez az év

közepén bevezetésre kerülő adóváltozásokra vezethető vissza. A változatlan adótartalmú árindex a prognózisok alapján az előrejelzési horizonton (2010 végéig) csökkenő tendenciát mutat. A reálgazdasági és inflációs mutatók alapján az irányadó ráta csökkentése lett volna a racionális döntés. Az elmúlt időszakban azonban a visegrádi térség valutái jelentősen leértékelődtek és a kockázati hajlandóság csökkenése miatt az elvart hozamok megemelkedtek, ezért a pénzügyi stabilitás fenntartása érdekében a jegybank nem tudott enyhíteni a monetáris kondíciókon.

Az MNB legfrissebb statisztikai adatai alapján januárban alig változott a háztartások új **lakáshitel szerződéseinek** az értéke. Elsősorban a svájci frank alapú lakáshitelek estek vissza, de enyhe csökkenést mutat a forint és az eurohitelek új szerződésállománya is. Valamennyi devizanem esetében emelkedett a teljes hiteldíj mutató: a forinthiteleknél az átlagos THM meghaladja a 14,5 százalékot, a svájci frank esetében eléri a 7,5, az eurónál pedig a 10 százalékot. A szabad felhasználású jelzáloghiteleknél hasonló tendenciák bontakoztak ki, a személyi hiteleknél pedig gyakorlatilag teljesen megszűnt a svájci frank alapú hitelezés. A háztartások lekötött betétei után fizetett átlagos kamat ezzel szemben november óta folyamatosan csökkent.

A hazai részvényindex, a BUX 1,83 százalékos veszteséggel zárta a múlt hetet. A hazai fizetőeszköz köszönhetően a jegybank kamatdöntésének, illetve a közép-európai bankmentő csomagnak, 2,76 százalékkal erősödött, így pénteken 296,54 HUF/EUR volt a közös valuta középárfolyama. A forint erősödésére a benchmark hozamok is csökkenni kezdtek a hozamgörbe teljes lefutásán. A három hónapos diszkont kincstárjegy hozama 15 bázisponttal csökkent, így pénteken 10,35 százalékon zárt.

Nemzetközi folyamatok

A tengerentúlon pirosban zártak az irányadó **részvényindexek**: a Dow Jones 4,11, a Nasdaq Composite pedig 4,40 százalékkal zárt alacsonyabban mint egy héttel korábban. A londoni FTSE 1,52, a frankfurti DAX pedig 4,26 százalékot zuhant az adott időszak alatt

Az **Egyesült Államok gazdasága** éves szinten 6,2 százalékkal zsugorodott a tavalyi negyedik negyedévben a korábbi 3,8 százalékos előzetes GDP-csökkenési becsléssel szemben. Az elemzők 5,4 százalékos GDP-csökkenést vártak. A visszaesést a kivitel erős, 23 százalékot meghaladó lefékeződése mellett a háztartások 4,3 százalékkal csökkenő kiadása, a vállalati beruházások és az ingatlanpiac igen határozott visszaesése idézte elő.

Januárban a 16 tagú eurózónában 8,2 százalékra, a teljes Európai Unióban 7,6 százalékra emelkedett a **munkanélküliség** a decemberben mért 8,1, illetve 7,5 százalékról. Az Eurostat szerint a magyarországi munkanélküliség januárra 8,6 százalékra emelkedett a decemberi 8,5, illetve a novemberi 8,3 százalékról. Becsült adat szerint a munkanélküliek száma 13 milliót tett ki januárban az euróövezetben, 256 ezer fővel többet, mint egy évvel ezelőtt. A legmagasabb volt az állástalanok aránya Spanyolországban (14,8 százalék), a legalacsonyabb Hollandiában (2,8 százalék).

Két éven át összesen **24,5 milliárd eurós közös finanszírozási programot** állítottak össze a kelet-európai bankrendszerek és vállalatok megsegítésére a világ vezető nemzetközi befektetési és hitelintézetei, köztük az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD). A legnagyobb hozzájárulást az EIB adja, 11 milliárd euróval; az EBRD 2009-2010-re 6 milliárd eurót nyújt, elsősorban a térségi pénzügyi szektornak. A Világbank hozzávetőleg 7,5 milliárd euróval vesz részt a finanszírozási programban.

Az euróövezetben januárban átlagosan 0,8 százalékkal csökkentek a **fogyasztói árak**, és 1,1 százalékkal voltak magasabbak, mint tavaly januárban. Ezzel a tizenkét havi infláció a legkisebb volt 1999. július óta. Januárra az elemzők előzőleg 1,4 százalékos éves összehasonlítású inflációt vártak. Az egész EU-ban januárban átlagosan 0,6 százalékkal csökkentek a fogyasztói árak, és 1,7 százalékkal voltak magasabbak, mint tavaly januárban, a decemberi, 2,2 százalékos tizenkét havi drágulás után.

2008. decemberében az előző hónapoz képest az euró-övezet **ipari rendelésállománya** 5,2 százalékkal csökkent, míg a 27 tagú Európai Unióban 6,4 százalékkal zsugorodott. A legnagyobb visszaesést Hollandia (-15,1%), Magyarország (-13,0%), Írország (-12,2%) és Szlovákia (-11,4%) szenvedte el. 2007. decemberéhez viszonyítva a csökkenés 22,3 százalékos volt az eurózónában, és 23,3 százalékos a teljes Európai Unióban.

A múlt héten közel 13 százalékkal emelkedett a **kőolaj** ára. Ez egyrészt az OPEC tavaly szeptember óta bejelentett napi 4,2 millió hordó termelés-csökkentésének a hatása, valamint annak az eredménye, hogy csökkent az amerikai benzintartalék. A WTI olajár a hét második felében elérte a 45 dollárt elsősorban arra a hírre reagálva, hogy Szaúd-Arábia nemcsak szóban ígérte meg a kvótacsökkentést, hanem a valóságban is a korábban megjelölnél nagyobb mértékben fogta vissza a termelését. Korrekció zajlott az **arany** piacán, egy hét alatt az 1000 dollár körüli ár 930 dollárra csökkent. Hosszú távra azonban továbbra is emelkedést várnak a szakértők.

a.) A március 1-i informális EU-csúcs és a tavaszi csúcstalálkozó kérdőjelei

Az Európai Tanács vasárnapi brüsszeli informális találkozásának az utóbbi napok aggasztó híreinek hatására az vált az egyik központi témájává, hogy az EU27-ek miként fejezzék ki szolidaritásukat a pénzügyi és gazdasági válság által különösen sújtott közép- és kelet-európai új tagállamok iránt.

Gyurcsány Ferenc magyar miniszterelnök délelőtti sajtótájékoztatóján egy, a közép- és kelet-európai gazdaságok stabilizálását célul kitűző átfogó tervet terjesztett elő. „A többoldalú európai stabilizációs és integrációs program” nevet viselő kezdeményezés egy 160-190 milliárd eurós pénzügyi alap létrehozása révén dobott volna mentőövet, a szerzők szándéka szerint a 10 közép- és kelet-európai új tagállamnak, továbbá Ukrajnának és Horvátországnak. Az alap többek között vészhelyzetben likviditási forrásokat biztosítana az érintett országok bankjainak, összehangolt adósság-átütemezést finanszírozna, tőkét juttatna a szerkezetváltáson átesett pénzügyi intézeteknek és garanciákkal, valamint likviditással támogatná a reálgazdaságot. Először is célja lenne, hogy pénzt biztosítson országok, másodsorban pedig a térség bankjai számára. Emellett magánszemélyek és vállalatok rövid lejáratú hiteleit hosszú lejáratúvá alakítaná át, végül pedig hitelekkel és beruházások támogatásával segítené a reálgazdaságot.

Az EU27-ek készek segíteni a bajba jutott tagállamokon, de a vasárnapi informális csúcstalálkozón a túlnyomó többség elutasította a magyar kormányfőnek azt a javaslatát, hogy egy nagyjából 180 milliárd eurót kitevő átfogó regionális mentőcsomaggal nyúljanak Közép- és Kelet-Európa hóna alá.

A kezdeményezést konkrétan sem a közép- és kelet-európai tagállamok vezetőinek délelőtti különtalálkozásán (amire meghívást kapott José Manuel Barroso bizottsági elnök), sem az informális ebéd keretében megtartott uniós csúcson nem tárgyalták meg, igaz a miniszterelnök előzetesen azt, mondta, hogy a mostani alkalommal nem is számít arra, hogy „tetszéssel fogadják”.

Az elképzeléssel szemben a legvehemensebben azok a térségbeli szomszédok – Csehország, Szlovákia és Lengyelország – tiltakoztak, amelyek nem vették jó néven, hogy a javaslat úgymond egy kalap alá veszi a szerintük nagyon is eltérő gazdasági helyzetben lévő országokat.

Robert Fico szlovák miniszterelnök sajtótájékoztatóján közölte, hogy a terv nem élvez támogatást. „Az EU senkit sem hagyhat magára. De egyértelműen elutasításra talált az a megközelítés, hogy különböző csoportokra osszuk az Európai Unió tagállamait” A cseh kormányfő hozzátette, hogy nem akarják észak-déli és nyugat-keleti választóvonalak mentén megosztani Európát, elfogadhatatlannak nevezve a "szegény rokon" politikát.

José Manuel Barroso bizottsági elnök úgy fogalmazott, hogy a Bizottság élénk figyelemmel kíséri valamennyi tagállamban a helyzet alakulását, de arra is felhívta a

figyelmet, hogy még az új tagállamok sem akarnak egyetlen, az egész régióra kiterjedő mentőprogramot. A régi tagállamok vezetői közül különösen Angela Merkel német kancellár tartotta fontosnak kihangsúlyozni, hogy a térség országai között nem lehet egyenlőségjelet húzni és a probléma sokkal összetettebb annál.

A magyar kormányfő megismételte, hogy az euró-csatlakozás kritériumainak felülvizsgálata helyett az euró előszobájában, az ERM II-ben való kétéves várakozási időszak lerövidítésére gondol. Jean-Claude Juncker, az Eurócsoport elnöke, luxemburgi miniszterelnök fogalmazott kategorikusan, amikor „romboló hatásúnak” nevezte az eurózóna keretszabályainak bármilyen módon történő fellazításáról szóló nyilatkozatokat. Őt Angela Merkel is hathatósan támogatott, fontos hitelességi kérdésnek nevezte jelen helyzetben a játékszabályok érintetlenül hagyását, mindazonáltal elképzelhetőnek nevezte a kérdés zárt ajtó mögött történő megvitatását.

A csúcsról kiadott nyilatkozatukban az EU27-ek megbízták a pénzügyminiszteri tanácsot a helyzet figyelemmel követésével és azzal, hogy szükség esetén döntést hozzon a segítségnyújtásról, a rendelkezésre álló eszközök igénybevételével. A nyilatkozat vonatkozó része a következőképpen szól: „(Az EU27-ek) hangsúlyozzák a makroszintű pénzügyi stabilitásnak az Unió egészére kiterjedő fontosságát. Elismerik a közép- és kelet-európai tagállamok közötti egyértelmű különbözőségeket és felülvizsgálják a már hozzáférhetővé tett támogatást.

A bankszektort illetően megerősítik, hogy az anyabankok támogatása nem járhat az uniós fogadó országokban működő leányvállalataik tevékenységeinek korlátozásával. Megbízzák az Ecofin-tanácsot, hogy a Bizottsággal szorosan együttműködve folyamatosan és élénk figyelemmel kövessen nyomon a helyzet alakulását, és szükség esetén hozzon intézkedéseket az egyensúlytalanságok által érintett országok részére valamennyi rendelkezésre álló eszköz révén történő segítségnyújtás érdekében. Elismerik, hogy az Európai Beruházási Bank jelentős szerepet tölt be a régióknak szánt finanszírozás biztosításában és ezzel összefüggésben üdvözlük az EBB, a Világbank és az EBRD közelmúltbeli bejelentését, amely szerint e bankok közös kezdeményezést indítanak a régióbeli bankszektor támogatása, valamint a globális gazdasági válság által sújtott vállalkozásoknak nyújtandó hitelek finanszírozása érdekében”.

A szövegbe részben magyar kezdeményezésre került be az a kitétel, amely felszólítja a nyugati pénzügyintézeteket, hogy a likviditási források biztosítása során ne részesítsék hátrányos megkülönböztetésben az új tagállamokban lévő leánybankjaikat.

Nem kérnek a protekcionizmusból: az Európai Unió vezetői vasárnapi találkozójukon az elmúlt hetek vitáit félretéve hitet tettek a pénzügyi és a gazdasági válság összehangolt keretek között történő kezelése mellett és elutasították a

protekciónizmus minden formáját. **Nyilatkozatukban a vezetők egyébként „a fellendülés motorjának” nevezték a belső piacot.**

A találkozón az egység helyreállítása mellett a vezetők arra helyezték a hangsúlyt, hogy mielőbb konkrét eredményeket kell elérni a pénzügyi és a gazdasági válság ellen elfogadott intézkedések végrehajtásával. **A március 19-20-i csúcson ennek megfelelően** részletes menetrendet fogadnak el a vezetők a júniusi csúcsig meghozandó döntésekről, legyen szó az

- értékvesztett banki eszközök kezeléséről,
- az autóipar támogatásáról,
- vagy a banki felügyeletre vonatkozó bizottsági javaslatok elfogadásáról.

Az Európai Tanács márciusi ülése von majd mérleget az európai gazdaságélénkítési terv nemzeti és uniós szintű végrehajtásáról is, **továbbá akkor fogadják majd el a G20-ak április 2-i londoni találkozásán képviselendő EU-álláspontot is.**

b.) Huszonöt milliárd eurós mentőöv a régió bankjainak

Két éven át összesen 24,5 milliárd euróval segítené meg a kelet- és közép-európai térség bankrendszerét és vállalatait a világ három meghatározó nemzetközi befektetési és hitelintézete. (A magyar miniszterelnök mindeközben a kelet-európai bankok és vállalatok megsegítésére egy 180 milliárd eurós alap létrehozását sürgette.) Az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD), az Európai Beruházási Bank és a Világbank összesen 24,5 milliárd eurós közös finanszírozási programmal segítené meg a gazdasági válság sújtotta közép- és kelet-európai régiót. A cél egészen pontosan az – miként a három pénzügyi intézet közös közleményében rámutat –, hogy támogatást nyújtsanak a térség bankszektorának, és finanszírozzák a globális gazdasági válság sújtotta vállalkozások hitelezését.

A kezdeményezés a három nemzetközi intézmény szerint kiegészíti a válság kezelésére kidolgozott nemzeti intézkedéseket, emellett gyors, széles körű és koordinált pénzügyi segítséget nyújt. A program a tőke- és adósságfinanszírozás mellett a hitelezést is támogatja, illetve célkitűzései között szerepel a politikai kockázatok mérséklése is. Az összeg legnagyobb részét Európai Beruházási Bank állja, a pénzügyi intézet ugyanis 11 milliárd eurós hitelkerettel kívánja támogatni a közép-, kelet- és dél-európai térséget, különös hangsúlyt fektetve a kis- és közepes vállalkozások hitelezésének elősegítésére. Ebből az összegből 5,7 milliárd euró azonnal lehívható, majd további 2,8 milliárról valamikor április végén döntenek.

A Világbank összesen 7,5 milliárd eurót különített el a finanszírozási programra: a Világbank-csoport különböző tagjai 2 milliárdot szánnak válságkezelésre (például a banki, infrastrukturális és kereskedelmi szektorokban), emellett a tervek között szerepel, hogy 2009 és 2010 között Európában és Közép-Ázsiában 16 milliárd euróra emelnék a hitelezést, és ebből 3,5 milliárdot szánnak az úgynevezett feltörekvő

Európa bankjainak megsegítésére. A banki kölcsönök terén a politikai kockázat elleni biztosítások fedezetét pedig a tervek szerint 2 milliárd euróra emelnék.

c.) Enyhítene a Bizottság a mikrovállalkozások terhein

A gazdasági válságra való tekintettel az Európai Bizottság jelentősen enyhítene a legkisebb vállalkozások adminisztratív terhein. Az európai könyvvizsgálók örülnek az egyszerűsítésnek, ám nem lelkesednek a javaslat minden pontjáért. Az Európai Bizottság új javaslata értelmében a mikro-vállalkozásoknak a jövőben nem kellene pénzügyi beszámolót készíteniük – a testület reményei szerint ezzel akár évi 1200 eurót is megspórolhatnának a legkisebb vállalkozások, összességében pedig akár 6,3 milliárd eurót is meg lehetne takarítani. Mikro-vállalkozásnak azok a társaságok számítanak, amelyek mérlegfőösszege nem haladja meg az 500 ezer eurót, nettó forgalma pedig nem lépi túl az egymillió eurót, illetve átlagban tíz főt foglalkoztat az adott pénzügyi évben. A mikro-vállalkozások rendszerint helyi vagy regionális szinten tevékenykednek, és szinte alig fejtenek ki határokon átnyúló tevékenységet. Gyakran azonban ugyanolyan beszámolási kötelezettségnek kell eleget tenniük, mint a nagyobb cégeknek, ami a Bizottság megítélése szerint aránytalan terheket ró a kisebb vállalkozásokra. A Bizottság alapvetően a gazdasági bizonytalansággal magyarázza az intézkedést, Charlie McCreevy belsőpiaci biztos szerint ugyanis így szeretnének enyhíteni a mikro-vállalkozásokra nehezedő bürokratikus terheken. A javaslat egyébként a meghatározott jogi formájú társaságok éves beszámolójáról szóló 78/660/EGK irányelvet módosítaná, pontosabban lehetővé tenné, hogy a mikro-vállalkozások mentességet élvezzenek a direktíva előírásai alól. Az intézkedés életbe lépéséhez még a Parlamentnek és a miniszterek Tanácsának is áldását kell adnia.

d.) Stockholm még idén megállapodna az új bankfelügyeletről

Dicséret és fanyalgás egyaránt kijutott annak a bankfelügyeleti reformjavaslatnak, amelyet Jacques de Larosière francia exbankár vezetésével terjesztett elő az Európai Bizottság által felkért szakértői testület. A leendő svéd elnökség máris jelezte, az év második felében megállapodásra szeretne jutni a javaslatokról a miniszteri tanácsban.

Jacques de Larosière csapata elzárkózott a bankfelügyeleti tevékenység egészének egyetlen központi intézmény kezébe helyezésétől, de a közösségi koordináció erősítése mellett szállt síkra. Javasolta az Európai Rendszerkockázati Tanács (ERkT) létrehozását a makroprudenciális (rendszerszintű) felügyeleti tevékenységre az Európai Központi Bank elnökletével és a tagállamok valamint a Bizottság képviselőinek részvételével. Emellett a banki, biztosítási és értékpapír-piaci mikroprudenciális (cégszintű) felügyelet ellátását az e területeken meglévő három jelenlegi közösségi koordinációs testület hatáskörének kibővítésével, de alapvetően a tagállami egyéni felügyeleti feladatok megőrzésével képzele el.

A tagállamok egyelőre rendkívül eltérő módon állnak a javaslatokhoz. Ám szerinte ennek ellenére is „kedvezőek a politikai feltételek a megállapodáshoz, mert az állampolgárok azt várják a politikusoktól, hogy európai szinten gyűljenek össze és akadályozzák meg a mostanihoz hasonló válságok megismétlődését”.

Alaposan fogom tanulmányozni a javaslatokat – mondta óvatosan Jean-Claude Trichet, az Európai Központi Bank elnöke, aki a tanácsadó testület állásfoglalása előtti hetekben intenzíven lobbizott azért, hogy az EKB is kapjon valamiféle szerepet az európai bankfelügyeleti tevékenységben. (Sokak szerint a közzétett anyag fényében ez részben eredményes is volt – a szerk.) „A javaslatok között különösen érdekes a makroprudenciális felügyelet optimalizálása” – utalt az ERkT-ra Trichet. Az EKB elnök hangsúlyozta, hogy a központi bank nevében a kormányzótanács foglal majd állást a javaslatokról, de azt azért elárulta, hogy azok „olyan irányban mennek, amit lehetségesnek gondoltunk”. Elégtelesen nevezte azonban azt abból a szempontból, hogy nem teszi lehetővé a valóban hatékony válságkezelést.

e.) Garanciavállalási szubvenciókra bólintott rá Brüsszel

A három legnagyobb tagország állami garanciavállalási programjait hagyta jóvá versenyjogi szempontból február 27-én a Bizottság. A német, a francia és a brit programok beruházási vagy forgóeszköz-hitelekre vonatkoznak. Németország esetében már az ötödik rendkívüli vállalatsegítő programot hagyta jóvá a Bizottság. A kezdeményezés értelmében a német szövetségi és tartományi kormányok, valamint a települési önkormányzatok azoknak a cégeknek nyújthatnak segítséget, amelyek a globális pénzügyi válság miatt előállt hitelszűke következtében kerültek nehéz helyzetbe – vagyis csak olyan vállalatoknak, amelyek 2008. július 1-jén még nem küzdöttek ilyen gondokkal. Ezek a cégek állami támogatásnak minősülő garanciát kaphatnak beruházási vagy forgóeszköz-hiteleikre, legfeljebb 2010. december 31-ig. Ha a hitelek futamideje ezen a dátumon túlnyúlik, akkor az állami garancia meghosszabbítható, de legfeljebb további nyolc évre. Ezt követően a garanciáért már piaci árat kell fizetniük a kedvezményezettnek. A program keretében nyújtott szubvenciók összértéke vélhetően nem haladja meg a 6 milliárd eurót.

Franciaország igen hasonló program lebonyolítására kapott felhatalmazást ugyanazon a napon a Bizottságtól. Ennek értelmében az állami szervek, a regionális és helyi önkormányzatok támogatott árszinten adhatnak garanciát olyan cégek beruházási vagy forgóeszköz-hiteleire, amelyek 2008. július 1-jén még nem küzdöttek pénzügyi nehézségekkel. A támogatás alkalmazására vonatkozó határidők szintén ugyanazok, mint a német kezdeményezés esetében.

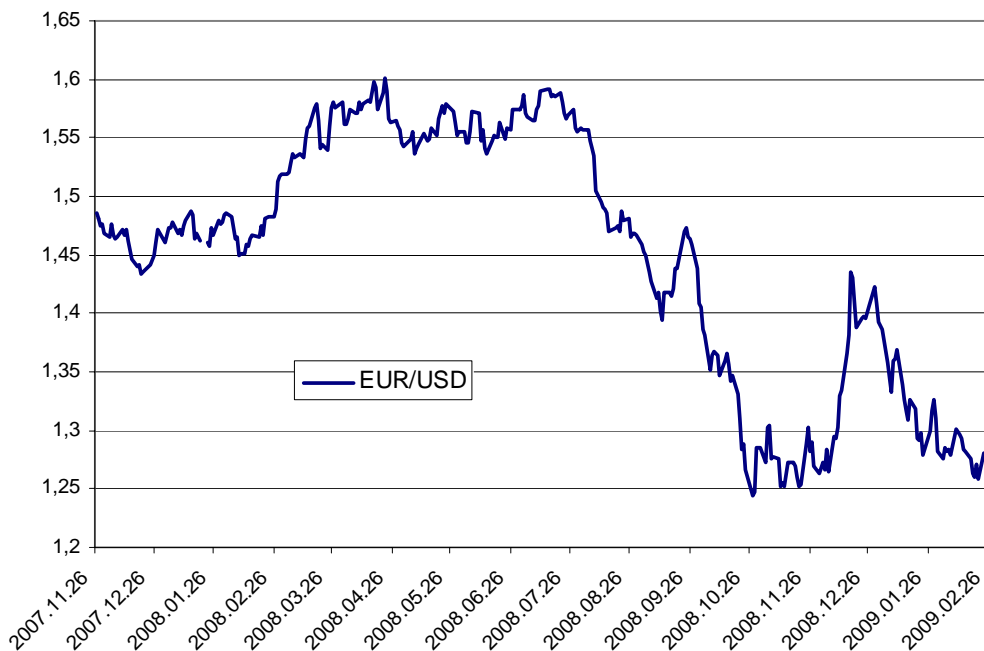
Nagy-Britannia esetében pénteken a második és a harmadik reálgazdasági válságkezelő intézkedésre bólintott rá versenyjogi szempontból a Bizottság (az első a hitelszűke miatt bajba jutott cégek legfeljebb 500 ezer eurós támogatása volt, ezt február 5-én hagyta jóvá Brüsszel). A londoni kormány a mostani döntés értelmében egyrészt **hitelgaranciákat nyújthat, másrészt kamattámogatást adhat – ez utóbbit**

kifejezetten a környezetbarát technológiai fejlesztéseket végrehajtó cégek számára a „zöld” beruházáshoz felvett hitelekre. A két új intézkedés összesen 8 milliárd fontnyi forrás bevonását jelenti a brit cégek számára.

Melléklet

1. ábra

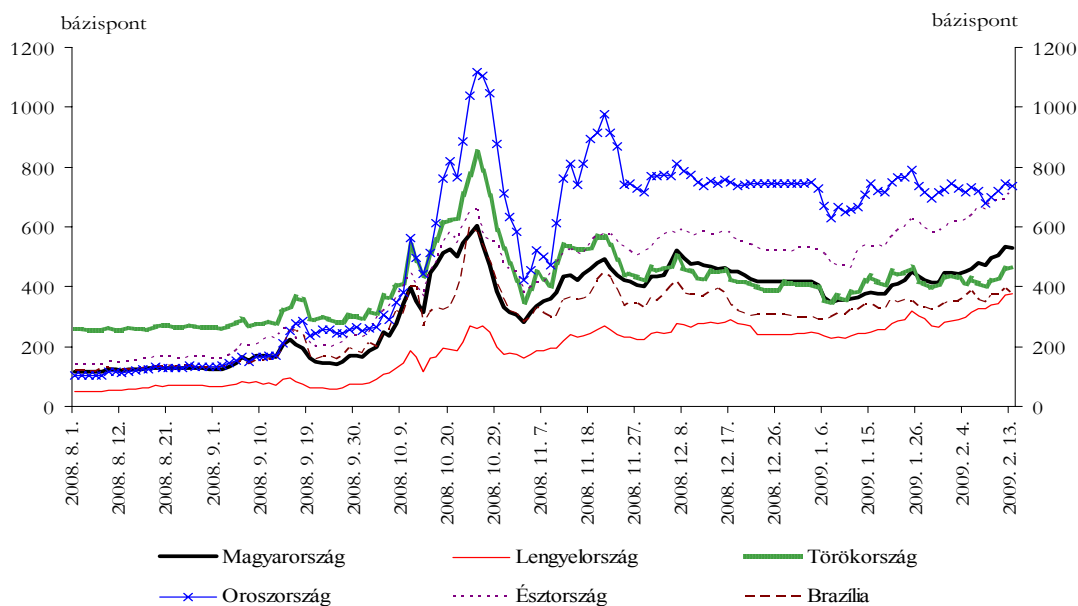
Az EUR/USD árfolyam alakulása

Forrás: EKB

2. ábra

Az öt éves lejártú CDS felárak alakulása néhány feltörekvő piaci országban

Forrás: MNB